रायगड
रत्नागिरी
टाइम्स
कोकणचे सर्वाधिक खपाचे दैनिक

किल्ले रायगड कोणाचा? पुरातत्व खात्याचे दुर्लक्ष, गडाची साफसफाई करून रायगड-रोपवेने गोळा केल्या ५००० बाटल्या?

जग सुधारायचं असेल तर सर्वप्रथम आपल्यापासून सुरूवात करा, गडाचे पावित्र्य राखा, कर्नल बेडेकर यांचे पर्यटकांना आवाहन

ऐतिहासिक किल्ले रायगडाकडे केंद्रीय पुरातत्व खात्याचे म्हणावे तसे लक्ष नाही. गडावर अनेक समस्या आहेत. त्यात कचऱ्याची समस्या मोठी आहे. गडावर येणारे पर्यटक पिण्याच्या पाण्याच्या रिकाम्या बाटल्या इतरत्र फेकून देतात. त्याचा ढिग साठत आहे. पुरातत्व खाते लक्ष देत नाही म्हणून आता रायगड रोपवे प्रशासनाने गडाची स्वच्छता मोहिम हाती घेतली आहे. रायगड रोपवेच्या कर्मचाऱ्यांनी दोन दिवसात सुमारे पाच हजार रिकाम्या बाटल्या गडावरून जमविल्या आहेत ते दाखविताना रोपवेचे मुख्य व्यवस्थापक कर्नल विजयकुमार बेडेकर, रोपवेचे मॅनेजर कुलकर्णी, पाचाडचे सरपंच राजेंद्र खातू पहिल्या तर दुसऱ्या छायाचित्रात पर्यटकांनी गडावर स्वच्छता राखावी, कचरा टाकू नये यासाठी पर्यटकांना रोपवेकडून कागदी पिशव्या देण्यात येतात ते दाखविताना रोपवेचे मॅनेजर कुलकर्णी, कर्नल बेडेकर, सरपंच खातू तर तिसऱ्या छायाचित्रात रायगड रोपवेने स्वच्छता सप्ताह सुरू केलेल्या फलकासह बेडेकर, कुलकर्णी तसेच खातू दिसत आहेत. (छाया - संतोष घरटकर, महाड)

महाड, २१ जाने. (संतोष घुटकर) - छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या किल्ले रायगडाकडे शासनाचे व पुरातत्व खात्याचे पूर्णपणे दुर्लक्ष होत आहे. या ऐतिहासिक गडावर महाराष्ट्रासह जगभरातून असंख्य शिवभक्त, पर्यटक रायगडावर येत असतात, दरम्यान त्यांच्याकडील रिकाम्या झालेल्या पाण्याच्या बॉटल्स तसेच अन्य कचरा गडावर इरतत्र टाकण्यात येतो त्यामुळे गडाच्या पावित्र्याला बाधा येते अशी ओरड कायम ऐकायला मिळते. पण त्याकडे लक्ष देणार कोण? ज्यांच्याकडे गडाची व्यवस्था आहे त्या पुरातत्व खात्याच्या अधिकाऱ्यांना काहीही पडलेले नाही. गडावर स्वच्छतेची वाणवा आहे. जिकडं-तिकडं पाण्याच्या बाटल्या, कचरा याचं साम्राज्य आहे. याकडे पुरातत्व खात्याच्या अधिकाऱ्यांचे दुर्लक्ष आहे. किल्ले रायगडावरील पुरातत्व खात्याच्या कार्यालयात पूर्वी जे येलीकर म्हणून अधिकारी कार्यरत होते त्यांची कोल्हापूर येथे बदली झालेली आहे. त्यानंतर गडावर पुरातत्व खात्याच्या कुणीही अधिकारी नेमलेला नाही. मध्यंतरी जंगले नावाच्या अधिकाऱ्याकडे चार्ज दिल्याचे ऐकायला मिळाले. त्यानंतर विभांडीक म्हणून अधिकारी आले असल्याचे समजते परंतु त्यांचाही गडावर कधी पत्ता नसतो. विभांडीक हे कधीतरी रायगडावर येतात अशी माहिती गडावरील पुरातत्व खात्याच्या कर्मचाऱ्यांकडून ऐकायला मिळाली. ऐतिहासिक किल्ले रायगडावर ज्या समस्या आहेत त्याबाबत अधिक माहिती जाणून घेण्यासाठी पुरातत्व खात्याचे नव्याने रूजू झालेले अधिकारी विभांडीक यांना मोबाईल वरून दोन वेळा संपर्क साधूनही त्यांनी फोन रिसिव्ह केला नाही किंवा नंतरही फोन केला नाही. यावरून या अधिकाऱ्याची कर्तव्यदक्षता लक्षात येते.

रोपवे प्रशासनाने केलेली गडाची साफसफाई

शासनाच्या पुरातत्व खात्याकडे असणाऱ्या किल्ले रायगडाकडे शासनकर्त्यांचे, पुरातत्व विभागाच्या अधिकाऱ्यांचे अक्षम्य दुर्लक्ष होत आहे. गडावर सर्वत्र पाण्याच्या रिकाम्या बाटल्या, वेफर्स, बिस्कीट आदींची कागदेयामुळे गडाच्या पावित्र्याला बाधा येत आहे. याची जाणीव असल्याने रायगड रोपवे प्रशासनाने पुढाकार घेऊन दोन दिवसात गडावरील ठिकठिकाणी पडलेल्या रिकाम्या पाण्याच्या तब्बल ५ हजारापेक्षा जास्त बॉटल्स जमा केल्या आहेत. जग सुधारायचं असं आपल्याला वाटत असेल तर प्रथम आपल्या पाया जवळची घाण व कचरा उचलला पाहिजे. या ज्येष्ठ समाजसेवक अण्णा हजारे यांचा आदर्श घेऊन आपणही तशी कृती आचरणात आणावी असं आवाहन रायगड रोपवेचे मुख्य व्यवस्थापक कर्नल बेडेकर यांनी बोलून दाखवले. अवघ्या दोन दिवसात रोपवेच्या कर्मचाऱ्यांनी गडावर इतरत्र फेकून दिलेल्या ५००० बाटल्या जमा केल्या असून रोपवेची एक खोली त्या बाटल्यांनीच भरलेली आहे.

गडाकडं ज्यांनी पाहिलं पाहिजे त्या पुरातत्व खात्याचं लक्षच नाही गडावर येणारे पर्यटक रिकाम्या पाण्याच्या बाटल्या, मेण कापडाच्या पिशव्या तिथंच टाकून देतात त्यामुळे गडाच्या पावित्र्याला बाधा पोहचत आहे. याबाबत रोपवेचे मुख्य व्यवस्थापक कर्नल बेडेकर यांनी दै. रायगड टाइम्स जवळ बोलताना खंत व्यक्त केली आहे. ते म्हणाले कचरा टाकण्यासाठी आम्ही रोपवे तर्फे कचरा पेट्या ठेवलेल्या आहेत. तशाच पध्दतीनं पुरातत्व खात्यानेही गांभीर्यानं काळजी घेणं गरजेचं आहे. पुरातत्व खात्यासह गडावर येणाऱ्या पर्यटकांनी गडाचं पावित्र्य टिकवून ठेवलं पाहिजे. आपल्याकडील कचरा हा कचरा कुंडीतच टाकला पाहिजे असं आवाहन करीत दुसऱ्याकडून सुधारण्याची अपेक्षा करण्यापेक्षा आपण आधी सुधारलं पाहिजे या धर्तीवर आमच्या रोपवेच्या अधिकारी व कर्मचारी वर्गाने अवघ्या दोन दिवसात गडावरील साफ सफाईचे काम अत्यंत चांगल्या प्रकारे केल्याचे कर्नल बेडेकर यांनी बोलून दाखवले.

रायगड रोपवेचे मॅनेजर आर. के. कुलकर्णी, राजेंद्र खातू, यांच्यासह रोपवेच्या कर्मचाऱ्यांनी कर्नल विजयकुमार बेडेकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली गडावरील साफसफाई करण्याची मोहिम हाती घेतली. त्यात कचऱ्यासह पर्यटकांनी टाकलेल्या तब्बल ५ हजार बाटल्या गोळा करण्याचे काम रोपवेच्या अधिकारी, कर्मचारी वर्गाने केलेले आहे.

निसर्गावर प्रेम करा, गडाला कचऱ्यापासून मुक्त ठेवा, रायगड रोपवेचा उपक्रम

छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पदस्पर्शाने पावन झालेल्या रायगड हा एक ऐतिहासिक ठेवा आहे या पवित्र वास्तुला प्लॅस्टीकच्या पाण्याच्या बाटल्या व इतर कचऱ्यापासून मुक्त ठेवू व गडाचे पावित्र्य अबाधित राखू असे आवाहन करीत रोपवे प्रशासनाचे स्वच्छता सप्ताहाचे आयोजन केले आहे. या दरम्यान रायगड रोपवेने पर्यटकांसाठी काही सुचना केल्यात त्यात त्यांनी असे म्हटले आहे की, आमच्याकडून घेतलेली पाण्याची बाटली आम्हालाच परत करा आणि चार रूपये घेऊन जा. तसेच इतर कुठल्याही कंपनीची पाण्याची रिकामी बाटली द्या आणि २ रूपये मिळवा अशी स्किम रायगड रोपवेने स्वच्छता सप्ताहा निमित्ताने ठेवलेली आहे.

जोगांच्या रायगड रोपवे प्रशासनाला धन्यवाद दिले पाहिजेत.

खरतर जे काम शासनाच्या पुरातत्व खात्याच्या अधिकाऱ्यांनी करायला हवं ते काम रायगड रोपवे करीत आहे हे चित्र किती विदारक व खेदजनक आहे. रायगड हा केंद्रीय पुरातत्व खात्याच्या अखत्यारीत आहे त्यामुळे साहजिकच गडाची डागडुजी, गडावरील साफसफाई, पिण्याचे पाणी या साऱ्याकडे पुरातत्व खात्याने बघायला पाहिजे. गडावरील स्वच्छता करण्याचे काम हे पुरातत्व खात्याचे आहे. परंतु ती जबाबदारी व कामगिरी रायगड रोपवे पार पाडत आहे. हे चित्र खरोखरच खेदजनकच आहे. परंतु त्यावर मात करून रोपवे प्रशासनाने आपणहून गडावरील स्वच्छता मोहिम हाती घेतली आहे. आधी आपण सुधारू मग इतरांना सुधरण्याचं आवाहन करू असे रोखठोक मत रायगड रोपवेचे मुख्य व्यवस्थापक कर्नल विजयकुमार बेडेकर यांनी व्यक्त केले आहे. त्यांनी पुरातत्व खात्याविषयी तीव्र नाराजी व्यक्त केली आहे.

गडाची व्यवस्था पाचाड ग्रामपंचायतीकडे द्या, सरपंच राजेंद्र खातू यांची मागणी

किल्ले रायगडावरील कचऱ्याची समस्या या शिवाय पर्यटकांना इतरही समस्या आहेत. त्याकडे पुरातत्व खात्याचे दुर्लक्ष होत आहे. गडावरील स्वच्छता करायला पुरातत्व खात्याला सवड नसेल तर मग ते काम आणि बुकिंगचं काम पाचाड ग्रा. पं. कडे द्यावं अशी मागणी पाचाड ग्रामपंचायतीचे सरपंच राजेंद्र खातू यांनी दै. रायगड टाइम्स जवळ बोलताना केली आहे.